

Nyhedsbrev 75, April 2013

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Foreningen Svend Gønge

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

**Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004**

goenge@lundbyweb.dk

www.svvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:
Peter Sten Hansen

Næstformand:
Villy Lorich

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Bestyrelsesmedlem:
Gunnar Stobbe

Redaktion på SN:
Peter Sten Hansen
(ansvarshavende)
Villy Lorich
Jens Hallqvist
Gunnar Stobbe
Jens Beck

svendgoengepoulsen@gmail.com

[Liste over vore
Ambassadører i FSG](#)

Mindeord Ras er død...

Gartner, Mogens "Ras" Rasmussen, Hammer, er død. Ras var i flere år et trofast bestyrelsesmedlem i Foreningen Svend Gønge og samtidigt en flittig deltager i vores gøngemarkeder og arrangementer. Altid i godt humør og altid med sjove og finurlige idéer, som vi havde stor glæde af.

F.eks. skrev Ras en ny Lundbyvise, inspireret af gøngeaktiviteterne i Lundby, som han var en del af.

En ny Lundbyvise

Melodi: Hvem sidder der bag skærmen...

På Sydsjælland er Lundby
et sted, hvor der er rart.
For her er alle glade,
det er da soleklart!
Den har en hovedgade,
dog sidegader fler'.
Butikker med facade.
Det er da her, det sker!

Man rejser ud i verden,
med tog og bus og bil.
Har med sig gemt i posen,
det kæmpe store smil.
Nu prøves skal med hånden,
at stå hinanden bi.
Vi mødes skal på gaden,
ved skole, vej og sti.

Vi har en landsbystemning.
Et liv i fred og ro.
Her ses så flotte huse,
det rette sted at bo.
Tilmed en gammel bydel,
er lige ved og nær.
Med sine gamle gårde,
småhuse, gadekær.

Med venlig hilsen
Ras
15. august 2010

Vore tanker går til Mogens Rasmussens efterladte børn, svigerbørn, børnebørn og venner! Mogens Rasmussen døde efter kort tids sygdom på Næstved Sygehus, mandag den 15. april, to dage efter sin 74 års fødselsdag.

Ras begravnes fra Hammer Kirke, onsdag den 24. april kl. 12.30.

Æret være hans minde!

Foreningen Svend Gønge
Bestyrelsen

Fra Birgit Rasmussen:

Jeg husker Mogens som en meget venlig og humoristisk person. Jeg har været sammen med ham på en vandretur i de østrigske alper for flere år siden. Desuden har vi jo oplevet ham i festlige sammenhænge bla. på en sve-
rigestur. Mogens var jo også TAM i de to første år på Gøngemarkedet.
Æret være Mogens RAS Rasmussens minde.

Birgit Rasmussen, KULSOEN.

Egholm Slots Museums samling

En samling af 600 antikke og historiske skydevåben

Museet er startet i 1990 og udstillingen rummer i dag en hel unik samling af våben fra 1600 tallet op til og med 2. verdenskrig. Samlingen indeholder mange uerstattelige våben og div. tilbehør.

Museet er med til at formidle viden om våbenhistorie gennem tiderne. Museet samling udgør en stor kulturhistorisk værdi.

Et afsnit af udstillingen omhandler 2. verdenskrig fra perioden

1940 – 45. her kan man opleve tyske, engelske og amerikanske soldater.

Få indblik i Danmarks Frihedskamp, hvor nedkastningscontainere med indhold, samt alt hvad der er hører besættelsestiden til, er en del af udstillingen.

Museet råder over en pæn samling af western våben, sporer, sadler m.m.

Der er en samling, som omhandler jagtvåben gennem tiderne. Endvidere er der en udstilling, som omhandler livgarden, livgarden til hest, samt gardeshusarerne.

Museet er åbent efter aftale for grupper (10 – 25 personer), mødelokaler kan stilles til rådighed i forbindelse med besøg.

Egholm Slot
Trehøjevej 45 – 47
4070 Kirke Hyllinge

falck.egholm@gmail.com

www.egholmslot.dk

Kom og besøg

Snaphanen Café

Lundby Hovedgade 95, 4750 Lundby

Åben torsdag-sondag 15-21

Vi fører:

Kaffe i mange sortimenter

Kaffe og kage: 25,- kr.
f. eks. Bedstemors æblesnitte med flødeskum (ægte)

Kakao med ægte flødeskum: 15,- kr.

Righoldigt spisekort:

Vi anbefaler

Snaphane-burger med 300 g. kød og bådkartofler: 95,- kr.
(kan du spise op, giver vi en gratis kop kaffe)

Fadøl fra Bryghuset Møn,

Se vores menukort på

www.syvsogne.dk

Tlf. 6467 2519

Køb dine specialvarer i

Snaphanen Butik

Lundby Hovedgade 95, 4750 Lundby

Åben dagligt 13-21

Vi fører:

Møn-Is,

Specialøl fra Bryghuset Møn,

Peter Madsens sydafrikanske vin,

Chokolade fra Økoladen,

Økologiske gede- og fåreostprodukter fra Knuthenlund,

Økologisk Ølandshvede og speltmel,

Oringe-Most og meget andet.

Ønsker du en specialvare, så sig til!

Snaphanen Butik

Tlf. 3510 2909

www.syvsogne.dk

Vent med at betale for Skåneturen!

De, der melder sig til Skåneturen, behøver ikke at betale, før de får mail/brev efter tilmeldingsfristens udløb.

Når brevet kommer, vil den eksakte pris for deltagelse fremgå!

Og så er der en lille ændring i programmet. Middagen lørdag aften bliver på Restaurant Fredholms i stedet for Bar B. Ko, som ikke kunne tage så stort et selskab. Det er ikke noget dårligt bytte, da Fredholms er varmt anbefalet af lokale i Kristianstad.

Hvis du kunne tænke dig at komme tre dage til Skåne og virkelig opleve snaphanehistorien med lokale guider, så meld dig til senest 28. april på goenge@syvsogne.dk.

Du kan også ringe eller sms'e til 6130 1004 .

Pris i dobbeltværelse: ca. 1300,- kr. Pris i enkeltværelse: ca. 1725,- kr.

Overnatning på Stadshotellet i Kristianstad.

Mvh.
Peter Sten

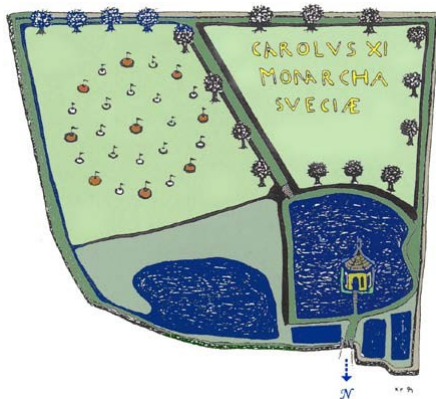
PRÄSTGÅRDSPARKEN

I Östra Sallerup finns ett mycket märkligt kulturminne. Det består av en park från 1600-talets senare del, en av få bevarade parker från den tiden i Europa, och monumentet Karl XI:s stenar gör den speciellt unik. Idén till projektet tillskrivs en ovanligt mångsidig och företagsam präst, Jöns Henriksson.

Ett muromgärdat ca 260x220 meter stort område, några hundra meter söder om kyrkan, är indelat i fyra kvarter, åtskilda av vägar och kanaler. Norra delen, närmast prästgården, är upptagen av dammar för fiskodling. Det nordvästra kvarteret består av en grund damm, där fisken, förmodligen ruda eller karp, kunde växa sig fet. I dammen är en låg holme – ursprungligen plats för ett lusthus, borta sedan länge. Förebilden hämtades från det tidiga 1600-talets engelska 'vattenträdgårdar' (*water gardens*) i renässansstil med kanaler, dammar, labyrinter, lusthus med mera. Dammarna i Sallerup är sannolikt anlagda i ett tidigt skede av Jöns Henrikssons ämbetstid och har säkerligen erbjudit ett värdefullt tillskott i en ofta mager kosthållning.

Jens Henrichsen kom till Sallerup och Långaröd 1648, direkt från universitetet i Köpenhamn efter sex års studier i teologi och naturvetenskaper som fysik och medicin. Han stannade här till sin död 1689 och var då 67 år gammal, en för den tiden relativt hög ålder. Det hade varit en svår och orolig tid, präglad av perioder med hungersnöd, pest och krig, och Jens fick uppleva Skånes förvandling från Östdanmark till svensk provins. Namnet ändrades förmodligen till Jöns Henriksson under 1680-talet, då avdanskningen och försvenskningen tog fart på allvar. I den processen spelade kyrkan en avgörande roll under ledning av biskopen i Lund. En ny kyrkolag påbjöd bl a att folket skulle läras att läsa – åtminstone i psalmbokens Lilla Katekes. För undervisningen stod klockaren, och genom husförhör kunde prästen kontrollera om man dessutom förstått det lästa.

Parken blev sannolikt fullbordad med sina södra kvarter efter det skånska kriget 1675-79, följt av en ovanligt lång fred – 20 år.

CAROLVS XI MONARCHA SVECIAE, latin för 'Karl XI Sveriges konung', skrivet med 8-9 meter stora bokstäver av lagda dubbla rader av sten, kan man läsa (helst en bra bit rakt uppifrån!) i parkens sydvästra kvarter – en verkligt monumental lojalitetsförklaring! Man brukar antaga, att det var Jöns Henrikssons idé att försöka blidka den nya svenska makten för att mildra dess vanligtvis hårda behandling av ortsbefolkningen. Enligt en sägen hade prästen blivit lovad så mycket mark (och tydligen litet till) som han fick plats att skriva kungens namn på. Militär personal, som det var rätt gott om i Sallerup vid den tiden, har säkert under alla omständigheter instämt i hyllningen av sin konung, hjälten från Lund 1676, som vänt nederlag till seger och lyckats driva iväg danskarna en gång för alla – till många skåningars besvikelse.

Prästgårdsparken i Sallerup anses vara av riksintresse för kulturmiljövården. Teckning av Katarina Frost 1994.

'**KOMPASSEN**' (kompassrosen) i parkens sydöstra kvarter, mitt emot kungahyllningen, är förmodligen helt och hållet Jöns Henrikssons monument, byggt efter en betydligt mindre modell vid prästgården, ca 9 meter i diameter. Den ungefär tio gånger större stenrosen i parken består av 24 runda stensättningar, 4-6 m i diameter, ordnade i två koncentriska cirklar kring en något större stensättning i mitten. Väderstrecken stämmer nästan. Vid festliga tillfällen byggde man pyramider med färgglada vimplar på stensättningarna som symboler för berömda hjältar ur historien. En muntlig tradition vill göra danskar av hjältarna och kallar det här kvarteret för den 'danska sidan'. Vid besök av svenskar skulle endast den tydligt 'svenska sidan' ha visats, men var gästerna danskar fick man dölja denna bäst man kunde och bara visa den 'danska sidan' i sydöst, förmodligen med pyramider som symboler för danska hjältar. Någon särskilt angiven nationalitet för dessa symboliska hjältar kan emellertid ej återfinnas någonstans i de historiska dokumenten, och hjältarna kan nog ha varit lika svenska som kungen.

Ganska snart efter Jöns Henrikssons död lät man parken växa igen, till sist med skog. Det var först på 1900-talet som man åter började inse parkens värde, och sedan 1920 har olika vårdande insatser genomförts. Ett vårdprojekt i början av 1990-talet var tänkt som en början på en långsiktig restaurering av parken. Föreningen Jöns Henrikssons Minne bildades 1991 med detta syfte och att forska om Jöns Henriksson samt Sallerups

Skvadron. En omfattande trädgallring utfördes 2012. Närmast på programmet står rensning av dammar och kanaler samt förbättringar av tillgängligheten, även för besökare med rörelsehinder.

Föreningens hemsida: www.KarlXlistenar.se Text & bild *Stefan Wrang*

Hold din næste fest i Medborgerhuset Lundby

Medborgerhuset Lundby er rammen om Foreningen Svend Gønges mange møder. I Medborgerhuset Lundby kan du leje et fest- eller mødelokale for fra 500 kroner. Vi har fleksibel udlejning, efter dine behov:

Krostuen: 500 kr., Stor og lille sal: 2500 kr.,

Hele huset (stor og lille sal og krostuen) 3000 kr.

Priserne er uden rengøring og depositum på 1000 kr. Med i lejen er adgang til køkken, service, udendørs terrasse, græsplæne og to petanquebaner. Ring og hør nærmere på tlf. **5133 3771**

Medborgerhuset Lundby

Banevej 4, 4750 Lundby - 50 meter fra Lundby Station

Hjemmeside: www.syvsogne.dk

Links til billedarkiver

[Gøngemarked 2010](#) , [Gøngemarked 2010 - kostymer](#) , [Gøngefest 21.august 2010](#), [Debatdag 6.nov 2010](#)

[Gøngemarked 2011](#) , [Gønger på Bakkebølle Strand 140412](#), [Gøngemarked 2012](#), [Snaphanen Cafe nov. 2012](#)